

Wałbrzych, dnia 19 października 2016 r.

W/N.5183.2439.2016.DS

Białą Pracownia Projektowa
Łukasz Bielecki
ul. Wierzbowa 15/69
50-056 Wrocław

Dotyczy: koncepcja przebudowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania dawnego magazynu wojskowego przy **ul. Łukasińskiego 30 w Kłodzku**.

W odpowiedzi na pismo z dnia 15.09.2016 r. (data wpływu: 15.09.2016 r.) w sprawie wydania opinii do projektu koncepcyjnego przebudowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania dawnego magazynu wojskowego przy ul. Łukasińskiego 28 w Kłodzku informuję, że tut. organ wstępnie opiniuje pozytywnie przedłożoną przy piśmie koncepcję, wnosząc poniższe wytyczne oraz uwarunkowania do realizacji inwestycji:

1. Przedmiotowy budynek wpisany został do rejestru zabytków decyzją z dnia 03.12.1984 r. pod numerem A/4376/1051/Wł. W związku z powyższym obiekt podlega indywidualnie pełnej ochronie konserwatorskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, zmiana przeznaczenia, podejmowanie innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia konserwatorskiego w formie decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Tryb i sposób wydawania pozwoleń konserwatorskich reguluje rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 października 2015 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2015 r., poz. 1789). Wzory wniosków dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, w zakładce *Jak załatwić sprawę*, pod adresem: <http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=2534>. Pozwolenie wydane zostanie w oparciu o pełną dokumentację projektową zawierającą szczegółowe rozwiązania wykonawcze, technologiczne, materiałowe, konstrukcyjne, kompozycje, kolorystyczne dotyczące pełnego zakresu planowanych do wykonania prac. Projekt winien być opracowany w sposób pozwalający na pełną ocenę wpływu planowanej inwestycji na zabytkową substancję obiektu oraz zawierać inwentaryzacją wraz z oceną/ekspertyzą/rozpoznaniem stanu technicznego i konstrukcyjnego obiektu.
2. Planowana inwestycja jest zlokalizowana w obszarze obserwacji archeologicznej wyznaczonym dla średniowiecznego miasta oraz zespołu fortecznego Twierdzy Głównej w Kłodzku. Obszary te, jako zabytki archeologiczne, figurują w wykazie obszarów zabytkowych. Prace ziemne mogą doprowadzić do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego. Wobec tego w trakcie prowadzenia robót ziemnych związanych z zamierzeniem Inwestor, stosownie do art. 31 ust. 1a pkt 1 i 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, obowiązany jest pokryć koszty badań archeologicznych oraz wykonać niezbędną dokumentację konserwatorską. Badania archeologiczne wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków stosownie do przepisów art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie zabytków i

opiece nad zabytkami. Pozwolenie to należy uzyskać przed przystąpieniem do robót w terenie.

3. Planowana inwestycja zlokalizowana jest w obszarze ośrodka historycznego miasta Kłodzko, wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dnia 25.11.1956 r. pod numerem 370. Na zakres prac planowany do realizacji w zakresie zagospodarowania terenu wokół budynku, z uwagi na lokalizację inwestycji w obszarze ośrodka historycznego miasta Kłodzko, wpisanego do rejestru zabytków, należy uzyskać pozwolenie konserwatorskie w formie decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Tryb i sposób wydawania pozwoleń konserwatorskich reguluje rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 października 2015 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2015 r., poz. 1789). Wzory wniosków dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, w zakładce *Jak załatwić sprawę*, pod adresem: <http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=2534>.
4. W związku ze zmianą sposobu użytkowania obiektu realizacja inwestycji wymagać będzie dodatkowo przeprowadzenia badań konserwatorskich, architektonicznych oraz stratygraficznych obiektu, prowadzonych przez uprawnioną osobę, w oparciu uzgodniony z organem ochrony zabytków program tych badań. Przeprowadzenie badań winno mieć na celu szczegółowe rozpoznanie substancji zabytkowej obiektu przed przeprowadzeniem inwestycji związanej z jego przebudową oraz zmianą sposobu użytkowania. Badania te winny zostać przeprowadzone przed przystąpieniem do opracowania docelowej dokumentacji projektowej, w celu uwzględnienia wyników tych badań w opracowywanym projekcie. Przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych i stratygraficznych wymaga uzyskania odrębnego pozwolenia konserwatorskie w formie decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Tryb i sposób wydawania pozwoleń konserwatorskich reguluje rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 października 2015 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2015 r., poz. 1789).
5. W odniesieniu do podstawowych założeń koncepcyjnych przedłożonego w tut. Urzędzie opracowania, informuję jak poniżej:
 - wstępnie opiniuje się pozytywnie wyburzenie wtórnego łącznika pomiędzy budynkami, likwidację wtórnego szybu windowego, pozostawienie w ekspozycji konstrukcji budynku i wydzielenie projektowanych pomieszczeń lekkimi, ażurowymi konstrukcjami, przywrócenie pierwotnej artykulacji osiowej wraz z rekonstrukcją pierwotnych otworów;
 - stolarkę okienną oraz drzwiową należy poddać konserwacji lub rekonstruować,
 - istniejący fragment bramy (kolumna z puttem dzierżącym sierp) należy poddać konserwacji w oparciu o program prac konserwatorskich uzgodniony z tut. organem;

- w doniesieniu do projektowanej do odtworzenia części bramy (symetryczna kolumna) pozytywni opiniuje się rekonstrukcję kolumny, poprzez analogię z istniejącą; w odniesieniu do przedstawienia figuralnego pierwotnie ją wieńczącego, w opinii tut. organu należy ją rekonstruować tylko w sytuacji, kiedy istnieją materiały archiwalne ukazujące pierwotną jej formę; w sytuacji, kiedy brak jest dostępnych źródeł w tym zakresie należy zrezygnować z rekonstrukcji figury i pozostawić postument pusty; z uwagi na fakt, że pierwotna lewa część bramy nie zachowała się, jej rekonstrukcja winna zostać opracowana w sposób jednoznacznie identyfikujący ją jako formę rekonstruowaną, np. poprzez odmienne opracowanie materiałowe (jednoznacznie współczesne jak np. szkło, surowy beton, surowy kamień) lub kolorystyczne; forma opracowania rekonstruowanej części bramy winna w sposób harmonijny współgrać z realizacją całej inwestycji, walorami historycznymi obiektu, jednakże nie powinna stanowić sztucznie historyzującego elementu; szczegóły formy do uzgodnienia z tut. organem;
- wszelkie elementy związane z opracowaniem nawierzchni, schodów, należy wykonać z zastosowaniem materiałów historycznych, naturalnych, szlachetnych, o wysokich walorach estetycznych, z pozostawieniem możliwie jak największej powierzchni biologicznie czynnej, przepuszczalnej; dla ciągów pieszo-jezdnych i miejsc postojowych zaleca się stosowanie nawierzchni kamiennych granitowych, dla schodów, pełniących jednocześnie funkcję siedzisk, zaleca się piaskowiec;
- całość inwestycji związanej z zagospodarowaniem terenu wokół budynku winna zostać opracowana w sposób harmonijnie wkomponowany w otaczającą przestrzeń zabytkowego obszaru;
- należy poddać konserwacji detal architektoniczny, elementy kamieniarki, konstrukcje drewnianą;
- opracowanie projektowe oraz prace związane z realizacją inwestycji winny być prowadzone w konsultacji/przy udziale/pod nadzorem historyka/architekta specjalisty z zakresu architektury militarnej;
- planowane nasadzenia zieleni zaleca się projektować z zastosowaniem gatunków rodzimych, lokalnych;
- zaleca się opracowanie tablicy informacyjnej/edukacyjnej z zamieszczeniem zdjęć i materiałów archiwalnych dot. historii obiektu, zespołu fortecznego i umieszczenie jej w obrębie projektowanej przestrzeni rekreacyjnej;
- projektowany w miejscu istniejącego szybu windowego pylon identyfikacyjny należy opracować w formie neutralnej, ażurowej, w miarę możliwości przeszklonej.

Przedłożoną koncepcję osteplowano na str. tytułowej oraz rys. nr CAL_01 i CAL_02 jako załącznik do niniejszej opinii.

Jedne egzemplarz koncepcji pozostawiono w archiwum tut. Urzędu.

Otrzymują:

- 1) Adresat (+ zał. 1 egz. koncepcji) 157804-82171-10-R
- 2) a/a (teczka obiektu kat. A) DS

Z up. Dolnośląskiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
m. A. Wrocław
M. Piak
mgr Marta Piak
KIEROWNIK DELEGATURY
w Wałbrzychu

Wałbrzych, dnia 19 października 2016 r.

Biała Pracownia Projektowa
Łukasz Bielecki
ul. Wierzbowa 15/69
50-056 Wrocław

Dotyczy: koncepcja przebudowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania dawnego magazynu wojskowego przy **ul. Łukasińskiego 28 w Kłodzku.**

W odpowiedzi na pismo z dnia 15.09.2016 r. (data wpływu: 15.09.2016 r.) w sprawie wydania opinii do projektu koncepcyjnego przebudowy wraz ze zmianą sposobu użytkowania dawnego magazynu wojskowego przy ul. Łukasińskiego 28 w Kłodzku informuję, że tut. organ wstępnie opiniuje pozytywnie przedłożoną przy piśmie koncepcję, wnosząc poniższe wytyczne oraz uwarunkowania do realizacji inwestycji:

1. Przedmiotowy budynek wpisany został do rejestru zabytków decyzją z dnia 30.11.1984 r. pod numerem A/4375/1050/Wł. W związku z powyższym obiekt podlega indywidualnie pełnej ochronie konserwatorskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, zmiana przeznaczenia, podejmowanie innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia konserwatorskie w formie decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Tryb i sposób wydawania pozwoleń konserwatorskich reguluje rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 października 2015 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2015 r., poz. 1789). Wzory wniosków dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, w zakładce *Jak załatwić sprawę*, pod adresem: <http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=2534>. Pozwolenie wydane zostanie w oparciu o pełną dokumentację projektową zawierającą szczegółowe rozwiązania wykonawcze, technologiczne, materiałowe, konstrukcyjne, kompozycje, kolorystyczne dotyczące pełnego zakresu planowanych do wykonania prac. Projekt winien być opracowany w sposób pozwalający na pełną ocenę wpływu planowanej inwestycji na zabytkową substancję obiektu oraz zawierać inwentaryzacją wraz z oceną/ekspertyzą/rozpoznaniem stanu technicznego i konstrukcyjnego obiektu.
2. Planowana inwestycja jest zlokalizowana w obszarze obserwacji archeologicznej wyznaczonym dla średniowiecznego miasta oraz zespołu fortecznego Twierdzy Głównej w Kłodzku. Obszary te, jako zabytki archeologiczne, figurują w wykazie obszarów zabytkowych. Prace ziemne mogą doprowadzić do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego. Wobec tego w trakcie prowadzenia robót ziemnych związanych z zamierzeniem Inwestor, stosownie do art. 31 ust. 1a pkt 1 i 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, obowiązany jest pokryć koszty badań

archeologicznych oraz wykonać niezbędną dokumentację konserwatorską. Badania archeologiczne wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków stosownie do przepisów art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Pozwolenie to należy uzyskać przed przystąpieniem do robót w terenie.

3. Planowana inwestycja zlokalizowana jest w obszarze ośrodka historycznego miasta Kłodzko, wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dnia 25.11.1956 r. pod numerem 370. Na zakres prac planowany do realizacji w zakresie zagospodarowania terenu wokół budynku, z uwagi na lokalizację inwestycji w obszarze ośrodka historycznego miasta Kłodzko, wpisanego do rejestru zabytków, należy uzyskać pozwolenie konserwatorskie w formie decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Tryb i sposób wydawania pozwoleń konserwatorskich reguluje rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 października 2015 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2015 r., poz. 1789). Wzory wniosków dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, w zakładce *Jak załatwić sprawę*, pod adresem: <http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=2534>.
4. W związku ze zmianą sposobu użytkowania obiektu realizacja inwestycji wymagać będzie dodatkowo przeprowadzenia badań konserwatorskich, architektonicznych oraz stratygraficznych obiektu, prowadzonych przez uprawnioną osobę, w oparciu uzgodniony z organem ochrony zabytków program tych badań. Przeprowadzenie badań winno mieć na celu szczegółowe rozpoznanie substancji zabytkowej obiektu przed przeprowadzeniem inwestycji związanej z jego przebudową oraz zmianą sposobu użytkowania. Badania te winny zostać przeprowadzone przed przystąpieniem do opracowania docelowej dokumentacji projektowej, w celu uwzględnienia wyników tych badań w opracowywanym projekcie. Przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych i stratygraficznych wymaga uzyskania odrębnego pozwolenia konserwatorskiego w formie decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Tryb i sposób wydawania pozwoleń konserwatorskich reguluje rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 października 2015 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2015 r., poz. 1789).
5. W odniesieniu do podstawowych założeń koncepcyjnych przedłożonego w tut. Urzędzie opracowania, informuję jak poniżej:
 - wstępnie opiniuje się pozytywnie przywrócenie pierwotnej formy dachu jako stromego, dwuspadowego, przywrócenie pierwotnej formy bryły obiektu (likwidacja trzeciej, wtórnie nadbudowanej kondygnacji), przywrócenie pierwotnej artykulacji osiowej wraz z rekonstrukcją pierwotnych otworów, wyburzenie wtórnego łącznika pomiędzy budynkami;

- okna powiekowe na projektowanym, rekonstruowanym dachu należy opracować poprzez analogię, w nawiązaniu do rozwiązań stosowanych na obiektach koszarowych w obrębie zespołu fortecznego w zakresie proporcji, formy, układu;
- stolarkę okienną oraz drzwiową należy poddać konserwacji lub rekonstruować;
- istniejący fragment bramy (kolumna z puttem dzierżącym sierp) należy poddać konserwacji w oparciu o program prac konserwatorskich uzgodniony z tut. organem;
- w doniesieniu do projektowanej do odtworzenia części bramy (symetryczna kolumna) pozytywni opiniuje się rekonstrukcję kolumny, poprzez analogię z istniejącą; w odniesieniu do przedstawienia figuralnego pierwotnie ją wieńczącego, w opinii tut. organu należy ją rekonstruować tylko w sytuacji, kiedy istnieją materiały archiwalne ukazujące pierwotną jej formę; w sytuacji, kiedy brak jest dostępnych źródeł w tym zakresie należy zrezygnować z rekonstrukcji figury i pozostawić postument pusty; z uwagi na fakt, że pierwotna lewa część bramy nie zachowała się, jej rekonstrukcja winna zostać opracowana w sposób jednoznacznie identyfikujący ją jako formę rekonstruowaną, np. poprzez odmienne opracowanie materiałowe (jednoznacznie współczesne jak np. szkło, surowy beton, surowy kamień) lub kolorystyczne; forma opracowania rekonstruowanej części bramy winna w sposób harmonijny współgrać z realizacją całej inwestycji, walorami historycznymi obiektu, jednakże nie powinna stanowić sztucznie historyzującego elementu; szczegóły formy do uzgodnienia z tut. organem;
- wszelkie elementy związane z opracowaniem nawierzchni, schodów, należy wykonać z zastosowaniem materiałów historycznych, naturalnych, szlachetnych, o wysokich walorach estetycznych, z pozostawieniem możliwie jak największej powierzchni biologicznie czynnej, przepuszczalnej; dla ciągów pieszo-jezdnych i miejsc postojowych zaleca się stosowanie nawierzchni kamiennych granitowych, dla schodów, pełniących jednocześnie funkcję siedzisk, zaleca się piaskowiec;
- całość inwestycji związanej z zagospodarowaniem terenu wokół budynku winna zostać opracowana w sposób harmonijnie wkomponowany w otaczającą przestrzeń zabytkowego obszaru;
- należy poddać konserwacji detal architektoniczny, elementy kamieniarki, konstrukcje drewniane;
- opracowanie projektowe oraz prace związane z realizacją inwestycji winny być prowadzone w konsultacji/przy udziale/pod nadzorem historyka/architekta specjalisty z zakresu architektury militarnej;
- planowane nasadzenia zieleni zaleca się projektować z zastosowaniem gatunków rodzimych, lokalnych;
- zaleca się opracowanie tablicy informacyjnej/edukacyjnej z zamieszczeniem zdjęć i materiałów archiwalnych dot. historii obiektu, zespołu fortecznego i umieszczenie jej w obrębie projektowanej przestrzeni rekreacyjnej;

- projektowany w miejscu istniejącego szybu windowego pylon identyfikacyjny należy opracować w formie neutralnej, ażurowej, w miarę możliwości przeszklonej.

Przedłożoną koncepcję osteplowano na str. tytułowej oraz rys. nr KIP_01 i KIP_02 jako załącznik do niniejszej opinii.

Jedne egzemplarz koncepcji pozostawiono w archiwum tut. Urzędu.

Z up. Dolnośląskiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
wrocławiu
mgr Maria Piak
KIEROWNIK DELEGATURY
w Wałbrzychu

Otrzymują:

- 1) Adresat (+ zał. 1 egz. koncepcji) 157804-82171-10-R
- 2) a/a (teczka obiektu kat. A) DS